

COMPORTAMENTUL PIETONILOR DIN MEDIUL URBAN ȘI SIGURANȚA LOR ÎN TRAFIC

Elena Belecci

Conducător științific: Svetlana Cociu

Disciplina de igienă, USMF "Nicolae Testemițanu", Chișinău, Republica Moldova

Introducere. Pietonii, fiind printre cei mai vulnerabili în trafic, riscă implicarea în diverse traumatisme rutiere la nerespectarea regulilor de circulație. Comportamentul conștient, corect și atent, incluzând respectarea acestora, joacă rol cheie în reducerea probabilității de accidentare, traumatizare sau chiar deces. **Scop.** Studiarea comportamentelor pietonilor în mediul urban cu identificarea acțiunilor riscante și înțelegerea percepțiilor acestora pentru propunerea măsurilor de îmbunătățire a siguranței în trafic. **Material și metode.** A fost dezvoltat un chestionar în baza datelor din literatură, privind analiza factorii de risc comportamentali ai pietonilor din mediul urban. Datele au fost colectate printr-un chestionar structurat Google Form aplicat în perioada februarie – iunie 2025. Participarea a fost voluntară, gratuită și bazată pe consimțământ informat. **Rezultate.** Conform chestionarului cu 261 participanți din Chișinău, 66,7% locuiesc în mediu urban. Majoritatea 46,7% au 18-24 ani, 66,3% fiind femei. Peste jumătate de participanți- 55,9% au fost implicați în situații periculoase ca pietoni din cauza neatenției. Dintre aceștia, 47,7% aproape au fost loviți de mașină. 87% consideră distragerea atenției un factor de risc. Cel mai des - 60,5% zilnic utilizează telefonul mobil pe stradă, preponderent pentru convorbiri 54%. 80,4% observă zilnic/săptămânal pietoni distrași în trafic. Utilizarea telefonului mobil- 69,6% și graba- 63,1% sunt percepute ca principale cauze ale distragerii atenției. **Concluzii.** Majoritatea participanților, predominant tinerii și femeile, recunosc distragerea atenției ca un risc major. Aproape jumătate au avut experiențe periculoase. Utilizarea frecventă a telefonului mobil pe stradă și graba sunt principalele cauze percepute ale distragerii atenției observate în trafic. **Cuvinte-cheie:** siguranța rutieră, comportament, pietoni, mediul urban.

PEDESTRIAN BEHAVIOR IN URBAN LOCATIONS AND THEIR TRAFFIC SAFETY

Elena Belecci

Scientific adviser: Svetlana Cociu

Hygiene Discipline, Nicolae Testemițanu University, Chișinău, Republic of Moldova

Introduction. Pedestrians, being among the most vulnerable in traffic, are at serious risk when interacting with vehicles, which leads to numerous accidents and deaths. Conscious and correct behavior, including compliance with traffic rules and increased attention, plays a key role in reducing the likelihood of accidents. **Objective.** Analyzing pedestrian behaviors in urban areas and identifying risky actions and understanding their perceptions. This aim to improve traffic safety and road infrastructure. **Material and methods.** A questionnaire was developed based on data from the literature, regarding the analysis of the behavioral risk factors of pedestrians in the urban environment. Data were collected through a structured Google Form questionnaire applied between February and June 2025. Participation was voluntary, free and based on informed consent. **Results.** According to the questionnaire with 261 participants from Chisinau, 66.7% live in an urban environment. The majority 66.7% are 18-24 years old, and 66.3% are women. Over half of the participants 55.9% have been involved in dangerous situations as pedestrians due to inattention. Specifically, of these, 47.7% have almost been hit by a car. 87% consider distraction a risk factor. Most often 60.5% use their mobile phone on the street daily, mainly for calls 54%. Moreover, 80.4% observe pedestrians distracted in traffic daily/weekly. Ultimately, mobile phone use 69.6% and rushing 63.1% are perceived as the main causes of distraction. **Conclusion.** Most participants, who were predominantly young and female, recognize distraction as a major risk. Indeed, almost half have had dangerous experiences. Furthermore, frequent use of mobile phones on the street and rushing are the main perceived causes of distraction that is observed in traffic. **Keywords:** behavior, pedestrians, roads traffic safety, urban environment.